

جهاد تبیین امام جواد(ع) درمقابل طاغوت عباسی

چهارمین سالگرد شهادت امام جواد(ع)

در تاریخ اسلام، چهره‌هایی درخشیده‌اند که با وجود عمر کوتاه خود، اثراتی بلندمدت و ماندگار در مسیر هدایت امت از خود به جا گذاشته‌اند. یکی از این چهره‌ها، حضرت امام محمدتقی(ع)، نهمین امام شیعیان، است؛ امامی که در سن نوجوانی به امامت رسید و در بیست و پنج سالگی با شهادت، حیات طیبه‌اش به پایان رسید اما در همین فرصت محدود، نشان مقاومت و مظهر مبارزه با طاغوت زمان خویش شد.

رهبر معظم انقلاب در توصیف شخصیت این امام همام می‌فرماید: «این بزرگوار، نمودار و نشانه مقاومت است. انسان بزرگی است که در تمام دوران کوتاه زندگی‌اش که در سن بیست و پنج سالگی به شهادت رسیده است، با قدرت مزور و ریاکار خلیفه عباسی، مأمون، مقابله و معارضه کرد و هرگز قدمی عقب‌نشینی نکرد و تمام شرایط دشوار را تحمل کرد و با همه شیوه‌های مبارزه ممکن، مبارزه کرد، این سخن، کلید فهم جایگاه امام جواد(ع) در جریان تاریخی مبارزه

اسلام ناب با قدرت‌های منافق و ریاکار است؛ مبارزه‌ای که در شکل پیچیده‌تری نسبت به عصر پیش از خود، در دوران مأمون عباسی، جریان داشت.

تفاوت مأمون با بسیاری از حاکمان پیش از خود، ظاهرسازی او بود که نه با شمشیر که با «ریا» حکومت می‌کرد. تلاش می‌کرد خود را عالم دوست، دوستدار اهل بیت(ع) و دغدغه‌مند برای اسلام جلوه دهد. همین ویژگی بود که شناخت او را برای مردم دشوار می‌کرد و باعث می‌شد دشمنی‌اش از نوع دشمنی پنهان باشد، نه دشمنی آشکار. رهبر معظم انقلاب در بیانی دقیق و روشن‌گرانه فرمودند: «اگر دشمن، صریح و آشکار دشمنی بکند و اگر او ریاکاری نداشته باشد، کار او آسان‌تر است. اما وقتی دشمنی مانند مأمون عباسی، چهره‌ای از قداست و طوفداری از اسلام برای خود می‌آراید، شناختن او برای مردم مشکل است. در دوران ما و در همه دوران‌های تاریخ، قدرتمندان همیشه سعی کرده‌اند وقتی از مقابله رویاروی با مردم عاجز شدند، دست به حيله ریاکاری و نفاق بزنند».

امام جواد(ع) در چنین فضایی، مأمور به هدایت مردم و مبارزه با طاغوت بود؛ طاغوتی که نه با سر نیزه، بلکه با فتنه‌های فکری، سیاسی و فرهنگی حکومت می‌کرد. یکی از ابزارهای مأمون برای کنترل اندیشه‌ها، تشکیل دادگاه‌های تفتیش عقاید بود. هرکه به برخی دیدگاه‌های فکری او گرایش نداشت، از کار برکنار یا حتی زندانی می‌شد. این سرکوب عقیدتی به قدری شدید بود که حتی برخی علما از ترس جان، مجبور به اعتراف به این عقیده شدند.

امام جواد(ع) با شناخت دقیق این فضای اختناق، میدان مبارزه را نه فقط در سیاست بلکه در عرصه جهاد فکری و فرهنگی نیز سامان دادند.

روش مبارزه امام جواد(ع) برخلاف تصور برخی‌ها که تنها بر سکوت ایشان تأکید دارند، بسیار فعال و مبتکرانه بود. ایشان نه تنها در جلسات علمی شرکت می‌کردند، بلکه به بحث آزاد و مناظره به عنوان یک ابزار روشنگری عمومی اهتمام داشتند.

در یکی از جملات رهبر معظم انقلاب درباره آن حضرت آمده است: «مبتکر بحث آزاد اجتماعی، امام جواد صلوات... علیه است».

این جمله به خوبی جایگاه امام جواد(ع) را به عنوان امام روشنگری و جهاد تبیین در جامعه فکری و فرهنگی آن عصر نشان می‌دهد. امام جواد(ع) با این ابتکار، تلاش می‌کرد پرده از چهره واقعی حکومت بردارد و مردم را از فریب‌های طاغوت آگاه کند. رهبر معظم انقلاب در توصیف رسالت امام جواد(ع) می‌فرمایند:

«در نوجوانی به رهبری امت اسلام منصوب شد و در سال‌هایی کوتاه، جهادی فشرده با دشمن خدا کرد، به طوری که در سن بیست و پنج سالگی یعنی هنوز در جوانی، وجودش برای دشمنان خدا غیرقابل تحمل شد و او را با زهر شهید کردند... این امام بزرگوار هم گوشه مهمی از جهاد همه جانبه اسلام را در عمل خود پیاده کرد و درس بزرگی را به ما آموخت».

امام جواد(ع) نه تنها در زمان خود الگوی مبارزه بود، بلکه سیره ایشان چراغ راهی برای نسل‌های بعد شد؛ سیره‌ای که پایه‌گذار مبارزه تبیینی، فکری، آگاه ساز و مردمی بود، همان شیوه‌ای که در عصر معاصر نیز نقطه قوت و رمز پیروزی انقلاب اسلامی ایران شد.

بدین سان، می‌توان گفت آنچه در مبارزات مردم ایران در انقلاب اسلامی دیده شد، از مبارزه آگاهانه، افشای چهره نفاق، روشنگری در برابر طاغوت و پیوند عمیق با مبانی فکری اسلام، میراث امام جواد(ع) است.

امام جواد(ع) اگرچه عمر کوتاهی داشت، نقشی بسیار بزرگ و مؤثر در هدایت امت اسلامی ایفا کرد. حضرت با روشنگری، افشاگری، صبر و جهاد علمی، در مقابل یکی از پیچیده‌ترین طاغوت‌های تاریخ اسلام ایستاد. اهمیت سیره امام جواد(ع) در این است که به ما نشان می‌دهد چگونه باید با قدرت‌های ریاکار و منافق برخورد کرد، چگونه به روشنگری عمومی پرداخت و چگونه با سلاح تبیین، جبهه باطل را شکست داد.

بردار و بخوان

مرا با خودت ببر؛ نگاهی متفاوت به سیره زندگی امام جواد(ع)

برای ما مشهدی‌ها امام جواد(ع) جایگاه ویژه‌ای دارند. ایشان و نام مبارکشان همیشه بین ما و پدر بزرگوارشان وساطت کرده و گره از کار ما گشوده است. در این بین سیره زندگی حضرت نیز همواره مورد توجه بوده است و نویسندگان زیادی به آن پرداخته‌اند.

این پرداخت به شیوه‌های گوناگون و در قالب‌های ادبی مختلفی بوده است که یکی از آن‌ها رمان «مرا با خودت ببر، اثر مظفر سالاری است؛ نویسنده‌ای که رمان‌های دیگری هم در موضوعات دینی دارد. مرا با خودت ببر، رمانی متفاوت از دلدادگی مریدان و یاران حضرت جواد(ع) و کرامات و عنایات این امام همام برای مخاطب نوجوان است.

مظفر سالاری، مخاطب هدف خود را به درستی و با هوشمندی نوجوانان قرار داده است و مخاطب بعد از خواندن این کتاب، نگاهی دیگر به زندگی خواهد انداخت؛ نگاهی که الگویی درست همچون امام جواد(ع) دارد. این رمان متفاوت عاشقانه، روایتی دقیق از وضعیت اجتماعی و اقتصادی زندگی امام جواد(ع) در بغداد سال ۲۱۸ هجری قمری است که با پرداختن به معجزات و عنایات ویژه امام جواد(ع)، خواننده را به قصر مأمون، هفتمین خلیفه عباسی، می‌برد و از توطئه شومی که برای حضرت جواد

در نظر گرفته است، خبردار می‌کند و از تلاش‌های بار باوفای امام جواد(ع) و امام‌های(ع) برای تربیت و آموزش معارف دینی یاران حقیقی، پرده برمی‌دارد. در این کتاب علاوه بر بیان بخش‌هایی از زندگی و کرامات امام جواد(ع)، خوانندگان با یکی از ادبای بزرگ شیعی به نام ابن سبکت نیز آشنا می‌شوند. این رمان نخستین بار در سال ۱۴۰۰ منتشر شد و در بازه زمانه یک ساله بنا به استقبال خوب مخاطبان به چاپ هفدهم رسید. ۱۸ هزار و ۳۰۰ نسخه از این کتاب روانه بازار کتاب شده است.

علاقه‌مندان به ادبیات مذهبی و تاریخ اسلام، می‌توانند برای شرکت در مسابقه، نسخه چاپی کتاب یا نسخه الکترونیکی یا کتاب صوتی «مرا با خودت ببر» را تهیه کنند.

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

شماره ۱۴

در گفت‌وگو با آیت‌ا... سیدان، کرامت‌های مادی و معنوی وجود امام نهم بررسی شد

برکت ماندگار امام جواد(ع)

آمینه مستقیمی در واپسین روزهای ماه ذی القعدة، شیعه داغدار دردانه امام رئوف(ع) است؛ امام جواد(ع)، جوانی که وجود مقدسش به امامت استمرار بخشید و بابرکت‌ترین مولود شیعه نام گرفت. به مناسبت فرارسیدن سالروز شهادت ایشان با آیت‌ا... سید جعفر سیدان، استاد برجسته حوزه علمیه خراسان، درباره جلوه‌هایی مادی و معنوی از آن حیات بابرکت گفت‌وگو کرده‌ایم.

گفت‌وگو

برکت وجود پسر برای پدر

آقا جواد الائمه(ع) در میان اهل بیت(ع) به بابرکت‌ترین مولود شیعه شهرت دارند، علت این مهم آن است که حضرت علی بن موسی الرضا(ع) تا سنین بالا صاحب فرزند نشده بودند و همین سبب شده بود که منافقان و متکران و شبهه افکنان، دست به کار شوند و بگویند دیگر فرزندی برای امام رضا(ع) نخواهد بود و طومار امامت درهم پیچیده خواهد شد و این شجره طیبه دیگر بال و پر نخواهد گرفت و از امام هشتم شیعیان، فرزندی برجای نخواهد ماند که سکان امامت را در دست بگیرد و امت را هدایت کند. ولادت حضرت جواد الائمه(ع) همه آن سخنان لغو و ادعاهای معترضان را باطل کرد و بر افکار یوچ و انحرافی منافقان، خط بطلان کشید. این برکت وجودی در زمان و مکان منحصر نمانده، بلکه همه تاریخ را مروه و وامدار خود کرده است.

برکت روشنگری و تبیین

امام جواد(ع) با وجود سن کم و شرایط سخت سیاسی که در آن به امامت رسیدند، پرچم روشنگری و تبیین برافراشتند و همچون چراغی پرفروغ راهنمای امت در ظلمت و تاریکی‌ها شدند. بنا بر تصریح خود حضرت، ایشان به باطن افراد آگاهی داشتند و می‌دانستند که عاقبت آن‌ها به کجا ختم می‌شود. اما گاه بنا بر اقتضا سکوت می‌کردند و در مواقعی که ضرورت داشت، سخن می‌گفتند و اجازه نمی‌دادند حقایق بر امت پوشیده بماند. کرامات بی‌شماری از ایشان ثبت و نقل شده است که عظمت شأن حضرت را بیش از پیش آشکار می‌کند و به تبعیت از سیره و راه و منش آن امام همام ضرورت می‌بخشد.

گره‌گشایی یک وصف از اوصاف امام جواد(ع)

اراده خدای متعال بر آن بوده است که در هریک از ائمه معصوم(ع) یکی از ارزش‌ها و فضایل اخلاقی بیش از دیگران بروز و جلوه داشته باشد و ما آن‌ها را بدان صفات و فضایل شناسیم؛ برای مثال حضرت علی بن موسی(ع) به وصف رضا و خشنودی از خدا شهره هستند و نهمین امام شیعه را به جود و سخامی شناسیم و نه فقط شیعه بلکه غیرشیعیان هم ایشان را به نام «جواد» می‌خوانند و می‌شناسند و به این وصف از اوصاف حضرتش، بیشتر متوسل می‌شوند. همین وصف و شهرت هم باعث شده است که ما در مشکلات و مسائل مالی، بیشتر به آقا جواد الائمه(ع) متوسل شویم و از ایشان گره‌گشایی‌های مادی را درخواست کنیم.

آیت‌ا... سیدان:

سیره کلامی و عملی امام جواد(ع) که ایشان را به امام جوان هم می‌شناسیم، برای هر عصر و زمانه‌ای حرف و سخن دارد

روشنا

سخن طیب و پاکیزه را از هرکه گفت بگیرد؛ اگرچه او خود، بدان عمل نکند. (تحف العقول، ص ۲۹۱)

برکتی ماندگار

برکات وجودی امام جواد(ع) به این‌جا ختم نمی‌شود؛ به ویژه آنکه حضرت، نخستین امامی نیز هستند که در سنین کودکی به امامت رسیدند و تا پیش از ایشان سابقه نداشت معصومی در آن سن و سال عهده‌دار امر امامت شود. باید توجه داشت این رسیدن به امامت در کودکی هم مسئله‌ای دور از ذهن و خارج از برنامه و سنت الهی نبود؛ چنان‌که حضرت جواد الائمه(ع) در پاسخ شخصی که با تعجب به ایشان می‌نگریست، به آیه ۱۲ سوره مریم(س) اشاره کردند که می‌فرماید: «وَأَتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا»، یعنی به حضرت یحیی(ع) حکمت داده شد. در حالی‌که کودک بود. حضرت جواد الائمه(ع) با علم و درایت خود ثابت کردند که امر امامت به سن و سال و کودکی و بزرگ سالی نیست. این برکت در بستر دین جریان دارد و ادعاها و شبهات متحرفان و مغرضان را باطل می‌کند و آثار آن برای دین شامل حال ما هم می‌شود و امروز هم ما را بهره‌مند می‌سازد.

آموزه‌هایی بابرکت برای دنیا و آخرت

سیره کلامی و عملی امام جواد(ع) که ایشان را به امام جوان هم می‌شناسیم، برای هر عصر و زمانه‌ای حرف و سخن دارد؛ از جمله بیانات ایشان که در قالب احادیث برای ما به یادگار مانده است و سرشار از آموزه و درس است؛ برای مثال امام جواد(ع) در حدیثی شریف می‌فرمایند: «هرکه دوستی خوب(راستگو، عادل و نیکوکار) برای خود برگزیند، خانه بهشت خود را تأمین کرده است». این بیان حضرت یعنی دوستی با خوبان، خانه بهشت آدمی را تضمین می‌کند و اهمیت انتخاب دوست و هم‌نشین و رفیق و نقش آن در سعادت آدمی را نشان می‌دهد و عمل به همین یک آموزه، می‌تواند دنیا و آخرت نسل جوان ما را آباد کند.

راهکارهای شنیدنی برای فرصت چهل روز ه تا عاشورای حسینی

۴۰ روز مانده است تا روز دهم

لَئِلهٔ، خداوند متعال با حضرت موسی(ع)، سی شب وعده گذاشت و سپس آن را با ۱۰ شب دیگر کامل کرد. زمانی که وعده چهل شب پروردگار تمام شد، او را به میقات خود فراخواند. این سنت برای ما هم اجراشدنی است. برای ما مسلمانان از زبان بزرگان دینی و علما و مراجع، چله‌های مختلفی بیان شده است. امروز ششم اردیبهشت است و چهل روز مانده است تا حکمت در قلب او استوار خواهد شد و زبان خود

که هر وجود انسانی ممکن است به آن دست پیدا کند، رسیدند. حالا تا عاشورای حسینی چهل روز مانده است. از امام باقر(ع) در مورد کارکردهای عبادت چهل روزه روایت شده است: «هیچ بنده‌ای ایمان خود به خدا را در چهل روز خالص نکند، مگر آنکه پروردگار او را به دنیا کم توجه می‌کند و دردها و درمان‌ها را نشانش خواهد داد. سپس، متفاوتی از حضرت سیدالشهدا(ع) روبه رو

رانیز به حکمت خواهد گشود». (اصول کافی، ج ۲، ص ۱۶) همان طور که گفتیم، چله‌های متفاوتی از بزرگان دینی برای ما به جای مانده است. در این چهل روز در سلسله مطالبی مختصر، نکاتی که می‌توانیم به کار بندیم تا به درک و معرفت عمیق‌تری درباره سید و سالار شهید(ع) دست پیدا کنیم، مطرح خواهد شد؛ زیرا یکی از تأثیرات معرفت‌اندوزی است. پیشنهادهای هر روز ما در این مدت را دنبال کنید و در این مسیر با مراقبت و مواظبت با یاد حق، ذکر و عبادت مشغول شوید و در عاشورای حسینی با درک متفاوتی از حضرت سیدالشهدا(ع) روبه رو

ریحانه عامل نیک از گذشته‌های دور در بسیاری از ادیان، سنت چله گرفتن یا چله‌نشینی وجود داشته است. منظور از چله‌نشینی یا همان عبادت اربعین در سیر و سلوک هر دین و مذهب، همان مراقبت از خود است به مدت چهل روز تا از این راه، فرد به درجه‌ای از پاکی باطن دست پیدا کند و به آمادگی لازم برای دریافت حکمت و علوم الهی برسد. عدد چهل برای خودش راز و رمزهای زیادی دارد که البته از بحث ما خارج است. اما عبادت اربعین، در قرآن کریم بیان شده است. خداوند متعال در ذیل آیه ۱۴۲ سوره اعراف با حضرت موسی(ع) می‌فرماید: «فَتَمَّ مِیقَاتُ رَبِّهِ اَرْبَعِیْنَ

میقات